

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Staatssecretaris Van Bijsterveldt bezoekt het Merewade College

Ronde van Nederland 2009-2010

Gorinchem, 14 juni 2010

Kwaliteitsagenda Voortgezet Onderwijs

Ronde van Nederland

Samen met docenten, schoolleiders, leerlingen, ouders en bestuurders wil het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) werken aan goed onderwijs. Het ministerie hecht belang aan regelmatige contacten en samenwerking met de

mensen in de praktijk. Zo werd onder meer via schooldebatten, conferenties en Ronde tafelgesprekken invulling gegeven aan de kwaliteitsagenda Voortgezet Onderwijs, met als belangrijkste doel: Zichtbaar beter voortgezet onderwijs.

Kwaliteitsagenda Voortgezet Onderwijs

De focus ligt op zes beleidsprioriteiten:

- 1. Rekenen en Taal:** Basiskwaliteit op orde: aantoonbare verbetering taal- en rekenprestaties
- 2. Uitblinken:** Uitblinken op alle niveaus en een passende kwalificatie voor alle leerlingen
- 3. Burgerschap:** Burgerschapsvorming voor alle leerlingen onder andere door maatschappelijke stages
- 4. Professionele ruimte:** Ruimte voor de leraar
- 5. Examens:** Goede en betrouwbare examens
- 6. Verbetercultuur:** (Zeer) zwakke scholen weer goed, goede scholen nog beter

Ook na vaststelling van dit beleidsdocument, houden de gesprekken niet op. Juist ook nu is het debat op scholen over de vertaling van deze beleidsprioriteiten inspirerend en nodig. Het uitwisselen van kennis en ervaring tussen beleidsmakers van het ministerie en mensen uit de onderwijspraktijk, is blijvend van belang.

Merewade College

Op maandag 14 juni 2010 bezoeken staatssecretaris Van Bijsterveldt en haar beleidsmedewerkers het Merewade College te Gorinchem. Ze worden er welkom geheten door locatiedirecteur P. Lommers en zijn team.

Het Merewade College is een openbare scholengemeenschap voor vwo, havo, vmbo en praktijkonderwijs. De school telt in totaal 1565 leerlingen maar is kleinschalig georganiseerd. Er zijn 3 locaties: Wijdschildlaan voor atheneum, havo en mavo (1015 leerlingen), De Vries Robbéweg voor het vmbo (420 leerlingen) en Merwedekanaal voor het praktijkonderwijs (125 leerlingen).

Het Merewade College wil een leeromgeving bieden waar iedere deelnemer zich veilig, prettig en gewaardeerd voelt. Ze willen hun leerlingen zo optimaal mogelijk laten presteren als voorbereiding op verdere studie en beroep, zonder het motto 'meer dan kennis alleen' uit het oog te verliezen.

Ontschotten en Samenwerken

Verkleining kloof tussen vmbo en mbo

Hoe kunnen we voor leerlingen de weg naar een startkwalificatie zo optimaal mogelijk maken? Onder andere door het gat tussen vmbo en mbo weg te nemen, is de overtuiging van het Merewade College. Zo kunnen leerlingen van het praktijkonderwijs een AKA (Arbeids gekwalificeerd Assistent) opleiding volgen. Deze opleiding op mbo-niveau wordt gegeven in samenwerking met ROC Da Vinci. Ook wordt bij Consumptieve Technieken VM2 aangeboden: een leergang die een samenvoeging is van het vmbo en mbo niveau 2. Leerlingen slaan hierbij het examen vmbo over en sluiten in 3 jaar direct af met een mbo-diploma. Naast het gewonnen jaar wordt ook het 'zomerlek' in de overgang van het vmbo naar het mbo gedicht. Ieder jaar vallen namelijk afgestudeerden van het vmbo uit, omdat ze na de zomervakantie niet doorleren op het mbo. Dit VM2-traject is mogelijk gemaakt door staatssecretaris Van Bijsterveldt.

Betrokkenheid ouders

Omdat de betrokkenheid van ouders een bewezen succes- dan wel faalfactor is, houdt het Merewade College op intensieve wijze contact met deze groep. "Meer contact met ouders én leerlingen voorkomt uitval", licht een docent toe. "Gedreven ouders hebben ook gedreven kinderen." Meer contact en begeleiding is ook nodig met het oog op de verschuiving naar het competentiegericht onderwijs van het mbo. Voldeed op het vmbo een tienminuten-gesprek als toelichting op een rapportcijfer, nu bespreekt één docent alle vakken, de leer- en de werkhouding van de leerling. Ook ROC Da Vinci zou graag zien dat ouders het totale vorderingsproject volgen, maar ondervindt moeite om vooral de allochtone ouders te bereiken. "CVO Rotterdam heeft dit probleem succesvol aangepakt door gebruik te maken van zogenaamde school-oudercontactpersonen", geeft de staatssecretaris als voorbeeld aan.

Inkorten

Om de opleiding korter te maken, moest de overlap uit de lesstof worden gehaald. “Aan het begin van het mbo wordt de basisstof herhaald. Wij geven één keer de basis en gaan meteen verder”, aldus een vmbo-docent. Een mbo-docent vult aan: “Mbo en vmbo worden op deze manier in elkaar geschoven. Dat geeft geen problemen bij de lesstof, maar wel bij de beoordelingsmethodieken: rapportcijfers versus competentiegericht beoordelen.” De meeste VM2-lessen werden tot nu toe door het vmbo aangeboden, een paar door het mbo. Met het examen volgend jaar komt het mbo nadrukkelijker in beeld.

Enthousiasme leerlingen

Bij zowel de AKA- als de VM2-leerlingen valt het enthousiasme op. Een leerling: “Ik begin er steeds meer plezier in te krijgen. Toen ik bij mijn stagebedrijf binnenkwam beheerste ik nog niet alles. Vond ik het best wel spannend. Maar hoe meer ik leer, hoe leuker ik het vind.” Een vmbo-docent beaamt: “We zijn 2 jaar geleden met de AKA-opleiding gestart. Dat heeft een boost van zelfvertrouwen gegeven aan de leerlingen. Die boost gaat door heel de school. Je haalt toch het mbo binnen.” De opleidingen zijn tot nu toe in alle opzichten een succes. Het mbo heeft als aandachtspunt dat het wel een wissel trekt op hun zorgfaciliteit.

Tips en adviezen voor OCW:

- Stem de terminologie van de lesprogramma's op elkaar af
- Verschaf het vmbo meer middelen voor zorg
- Breid opleidingen uit naar andere sectoren zoals bouw en zorg

Maatschappelijke zakelijkheid

Zakelijke aanpak

De gemengde leerweg van het Merewade College scoorde 3 jaar geleden zwak. In korte tijd is de sprong gemaakt naar een goede kwaliteitsscore (mede) door een zakelijkere benadering. Dat uitte zich in strengere toelatingseisen, minder in tweede kansen denken en onvertraagd door de bovenbouw. Locatiedirecteur Lommers vraagt zich af waar en of deze zakelijkheid wringt met de zorgplicht van de school: “Hoe ver kunnen wij onze no-nonsense politiek doorvoeren? Om u een beeld te geven: soms weten we het niet meer, komen we niet van een leerling af. Wie helpt ons in zo’n geval?” Marja van Bijsterveldt: “Ik ben voor een zakelijker optreden. Dat biedt een leerling meer structuur en werkt beter dan doorlopend maar meebewegen. Maar volgens de wet valt een jongere onder uw verantwoording tot de herplaatsing een feit is. De wet helpt u dus niet om van een leerling af te komen die nergens anders geplaatst wordt.”

Inzet meewegen

De inspectie hanteert een streng toezichtskader, gebaseerd op opbrengsten. Het vmbo kiest ook voor zakelijkheid. Rector Van Veen: “Wanneer we dat niet doen, krijgen we dat 1 op 1 terug in de opbrengsten. Bijvoorbeeld wanneer we leerlingen een tweede kans geven. De inzet om een leerling aan een diploma te helpen, zou moeten meewegen.” De staatssecretaris geeft aan dat het toetsingskader van de inspectie een punt van aandacht is. Er wordt nu gekeken hoe er meer tegemoet gekomen kan worden aan scholen die leerlingen proberen door te laten stromen naar een hogere leerlijn.

Grenzen trekken

Het Merewade College weet vaak niet naar wie de bal afgespeeld moet worden bij de zorg en opvang van leerlingen met grensoverschrijdend gedrag. “In ons ZAT-team zitten allerlei behandelaars als politie, sociaal maatschappelijk werk en GGZ”, zegt de zorgcoördinator. “Toch loop ik heel vaak vast omdat de behandelaars tegen afspraken in niet doorpakken. Met uitval als gevolg.” Marja van Bijsterveldt: “Heeft u ook contact met de wethouder? Hij kan wel dingen afdwingen. Concrete zaken zou ik zeker doorkabelen.”

Bestuurlijke regie

De school heeft te maken met verschillende bureau's Jeugdzorg. Vaak is er alleen een afstandelijk mailcontact. Hetzelfde geldt voor de regionale bureau's Leerplicht. De ene regio zit er bovenop, terwijl in de andere helemaal niets gebeurt. “Minister Rouvoet heeft gepoogd om met organisaties bij elkaar te gaan zitten”, zegt de staatssecretaris. “De kunst is om ook echt bij elkaar te komen. Dan zit je nog met een bestuurlijke regie op lokaal niveau. Gelukkig is er enige progressie waarneembaar, maar het is een langzaam proces.”

Slotwoord staatssecretaris Van Bijsterveldt

“Dank u voor dit inspirerende bezoek. Onderwijs is mensenwerk. Als mensen enthousiast zijn, kunnen ze bergen werk verzetten. Uw school is een voorbeeld dat het kan. Ik heb er veel van opgestoken en ik wens u verder veel succes.”